

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พิศราชนานาสาร พินิจงานประพันธ์

เรื่อง วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู

ครูผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์

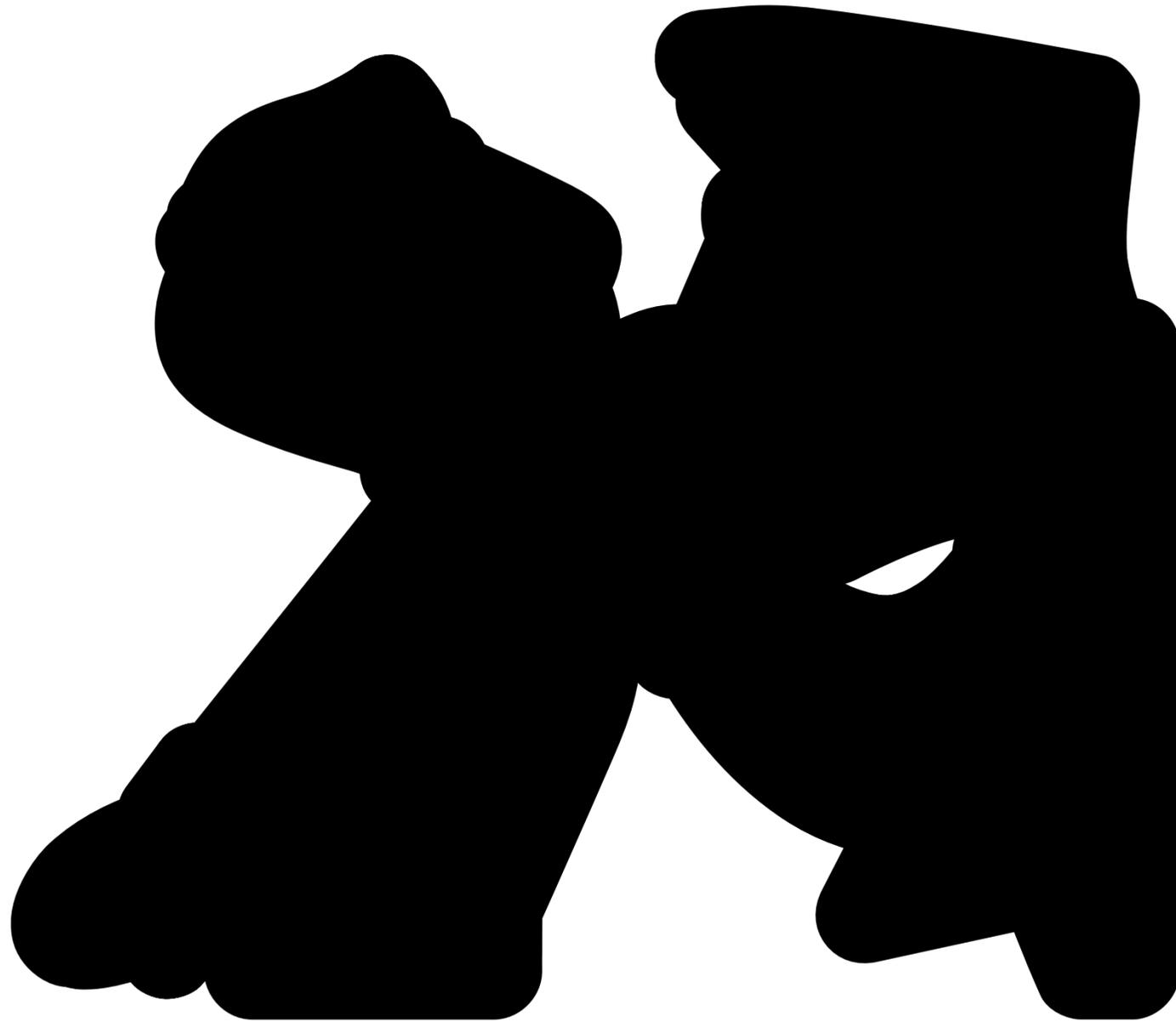
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ วิเคราะห์นานาสาร พิธีงานประพันธ์

วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู

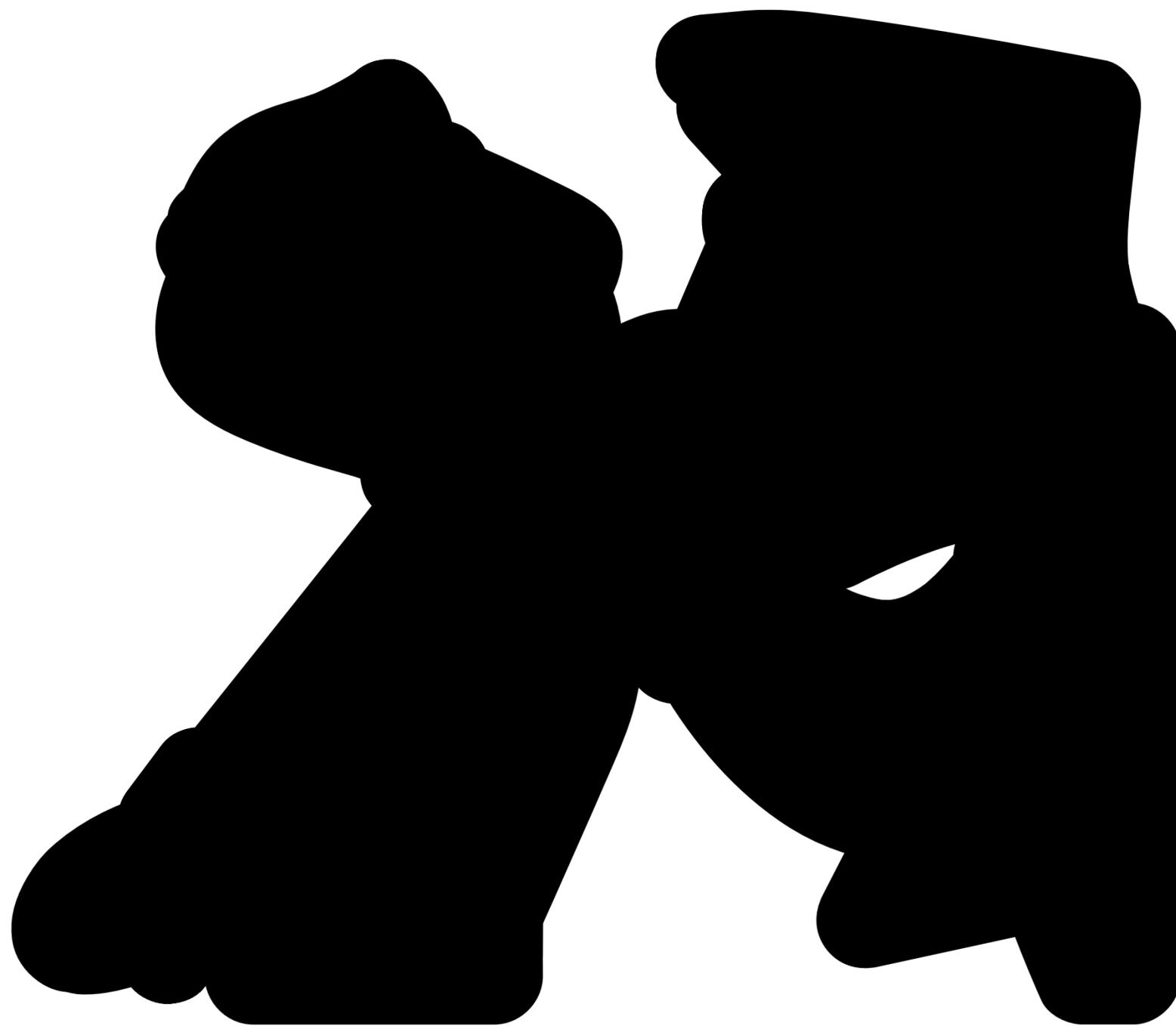
ภาพนี้สื่อถึงอะไร

คำถาม

นักเรียนเห็นอะไร

คำถาม

นักเรียนรูสึกอย่างไร
กับภาพนี้

กิจกรรมกระซิบส่งสาร

ขอตัวแทนนักเรียน ๕ คน
หน้าชั้นเรียน

คำถาม

ทำไมสารที่ส่งต่อกันมาถึงเปลี่ยนแปลงไป
คำไหนหายไป คำไหนงอกมาใหม่

การฟังไม่ดีทำให้ข้อมูล
คลาดเคลื่อน และการเติม
“ไฮไลต์” (ข้อคิดเห็นส่วนตัว)
ทำให้เรื่องบิดเบือน

สรุปจากกิจกรรมทั้งหมด

การวิเคราะห์ คือการ “แยกแยะ”

การวิจารณ์ คือการ “ประเมินค่า”

อย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายของการฟังและดู
อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมระบุข้อเท็จจริง
และข้อคิดเห็นจากสิ่งที่ฟังหรือดูได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

๒. วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ฟังหรือดู พร้อมนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

๓. มีความตั้งใจ ฟังและดูอย่างมีสมาธิ พร้อมใช้
วิจารณญาณและเห็นคุณค่าของการวิเคราะห์และ
วิจารณ์ข้อมูลเพื่อการใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผล

การวิเคราะห์ และการวิจารณ์

การวิเคราะห์ VS การวิจารณ์

การวิเคราะห์ (Analysis) การแยกแยะองค์ประกอบ
ออกเป็นส่วนๆ เพื่อดูว่า “มีอะไรอยู่ข้างในบ้าง”
(ใคร, ทำอะไร, ที่ไหน, เมื่อไหร่, อย่างไร)

การวิจารณ์ (Criticism) การพิจารณาอย่างใช้วิจารณญาณ
เพื่อบอกว่า “ดีหรือไม่ดี” “เหมาะสมหรือไม่” โดยมีเหตุผลรองรับ
(ไม่ใช่ใช้ความชอบส่วนตัวตัดสิน)

5W1H เครื่องมือวิเคราะห์ขั้นเทพ

เมื่อฟังหรือดูสื่อใด ๆ ให้ตั้งคำถาม ดังนี้

- Who : ใครเป็นผู้พูด/ผู้สร้าง (น่าเชื่อถือไหม)
- What : เนื้อหาหลักคืออะไร
- Where/When : เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไหร่
(ข้อมูลเก่าหรือใหม่)

5W1H เครื่องมือวิเคราะห์ขั้นเทพ

เมื่อฟังหรือดูสื่อใด ๆ ให้ตั้งคำถาม ดังนี้

- Why : เขาทำสื่อนี้มาเพื่ออะไร (ขายของ, ให้ความรู้, หรือสร้างความขัดแย้ง)
- How : เขานำเสนออย่างไร (ใช้อารมณ์หรือใช้ความจริง)

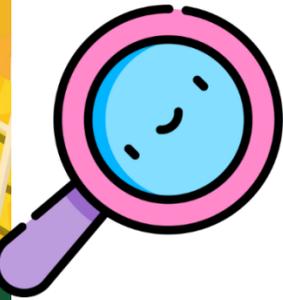
การแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น

ข้อเท็จจริง : ต้องพิสูจน์ได้ มีหลักฐาน มีสถิติ

ตัวอย่าง “คลิปนี้มียอดวิว ๑ ล้านครั้ง”

ข้อคิดเห็น : เป็นความรู้สึก ความเชื่อ การคาดคะเน

ตัวอย่าง: “คลิปนี้ทำออกมาได้น่าเบื่อมาก”

 จุดสังเกต : ระวังคำว่า “อาจจะ” “น่าจะ” “ที่สุด” “ดีเกินไป”

หลักการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์

ควรมีใจเป็นกลาง

ไม่อคติต่อผู้พูดหรือเนื้อหาล่วงหน้า

ควรมีความรู้

ศึกษาเรื่องนั้น ๆ ก่อนจะวิจารณ์

ควรมีเหตุผล

บอกได้ว่าที่ว่า “ดี” คือตรงไหน และ “ควรปรับปรุง” คือตรงไหน

มารยาทในการฟังและดู (ในโลกดิจิทัล)

- ❖ ไม่พูดแทรกหรือขัดจังหวะขณะรับชม
- ❖ การแสดงความคิดเห็น (Comment) ต้องไม่ใช่คำหยาบคาย
- ❖ ให้เกียรติเจ้าของผลงาน แม้เราจะเห็นต่าง

ขอมงฝากจากครุ

วิดีโอที่ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวิดีโอ : Podcast ปรุงสุข | ตอน | วางแผนการตายดี

เผยแพร่โดย : สสส.

วันที่เผยแพร่ : ๒๔ พ.ย. ๒๐๒๕

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=hFWIKV9pgU0>

ใบงานที่ ๙

วิเคราะห์สาร วิจารณ์สื่อ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบงานที่ ๙ เรื่อง วิเคราะห์สาร วิจารณ์สื่อ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พิเคราะห์นานาสาร พินิจงานประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง วิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟังและดูคลิปวิดีโอที่ครูมอบให้ด้วยความตั้งใจ เขียนข้อมูลลงในใบงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งระบุเหตุผลประกอบทุกข้อ เพื่อฝึกการวิเคราะห์และวิจารณ์

๑. ข้อเท็จจริง (Fact)

เขียนข้อเท็จจริงจากคลิป ๑ ข้อ อธิบายเหตุผลว่าทำไมถึงเป็นข้อเท็จจริง

คำตอบ : _____

เหตุผล : _____

๒. ข้อคิดเห็น (Opinion)

เขียนข้อคิดเห็นจากคลิป ๑ ข้อ อธิบายเหตุผลว่าทำไมถึงเป็นข้อคิดเห็น

คำตอบ : _____

เหตุผล : _____

๓. การวิจารณ์เนื้อหา (Critique)

ตอบคำถามต่อไปนี้อย่างละเอียดและชัดเจน

๓.๑ คลิปดีหรือไม่ดี _____

เหตุผล : _____

๓.๒ คลิปน่าเชื่อถือหรือไม่ _____

เหตุผล : _____

๓.๓ คลิปมีประโยชน์อย่างไร _____

เหตุผล : _____

ใบงานที่ ๙ วิเคราะห์สาร วิจารณ์สื่อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟังและดูคลิปวิดีโอที่ครูมอบให้ด้วยความตั้งใจ เขียนข้อมูลลงในใบงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งระบุเหตุผลประกอบทุกข้อ เพื่อฝึกการวิเคราะห์และวิจารณ์

๑. ข้อเท็จจริง (Fact)

เขียนข้อเท็จจริงจากคลิป ๑ ข้อ อธิบายเหตุผลว่าทำไมถึงเป็นข้อเท็จจริง

คำตอบ : _____

เหตุผล : _____

ใบงานที่ ๙ วิเคราะห์สาร วิจารณ์สื่อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟังและดูคลิปวิดีโอที่ครูมอบให้ด้วยความตั้งใจ เขียนข้อมูลลงในใบงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งระบุเหตุผลประกอบทุกข้อ เพื่อฝึกการวิเคราะห์และวิจารณ์

๒. ข้อคิดเห็น (Opinion)

เขียนข้อเท็จจริงจากคลิป ๑ ข้อ อธิบายเหตุผลว่าทำไมถึงเป็นข้อคิดเห็น

คำตอบ : _____

เหตุผล : _____

ใบงานที่ ๙ วิเคราะห์สาร วิจารณ์สื่อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟังและดูคลิปวิดีโอที่ครูมอบให้ด้วยความตั้งใจ เขียนข้อมูลลงในใบงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งระบุเหตุผลประกอบทุกข้อ เพื่อฝึกการวิเคราะห์และวิจารณ์

๓. การวิจารณ์เนื้อหา (Critique)

ตอบคำถามต่อไปนี้อย่างละเอียดและชัดเจน

๓.๑ คลิปดีหรือไม่ _____

เหตุผล : _____

ใบงานที่ ๙ วิเคราะห์สาร วิจัยสั้น

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟังและดูคลิปวิดีโอที่ครูมอบให้ด้วยความตั้งใจ เขียนข้อมูลลงในใบงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งระบุเหตุผลประกอบทุกข้อ เพื่อฝึกการวิเคราะห์และวิจารณ์

๓.๒ คลิปน่าเชื่อถือหรือไม่

เหตุผล :

ใบงานที่ ๙ วิเคราะห์สาร วิจารณ์สื่อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟังและดูคลิปวิดีโอที่ครูมอบให้ด้วยความตั้งใจ เขียนข้อมูลลงในใบงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งระบุเหตุผลประกอบทุกข้อ เพื่อฝึกการวิเคราะห์และวิจารณ์

๓.๓ คลิปมีประโยชน์อย่างไร _____

เหตุผล : _____

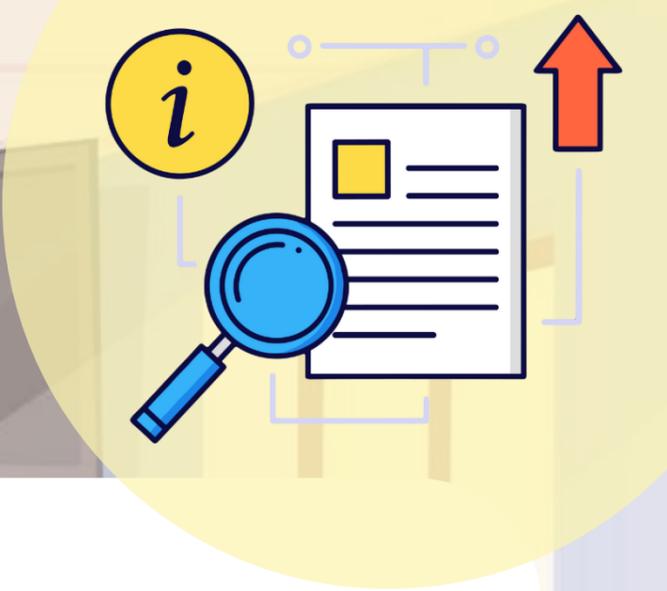
สรุปบทเรียน

วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู

สรุป

โทษของการไม่วิเคราะห์ก่อนเชื่อ

ถูกหลอก : เสียทรัพย์สินจากโฆษณาชวนเชื่อ

สังคมปั่นป่วน : การแชร์ Fake News ทำให้เกิดความเข้าใจผิด

เสียบุคลิกภาพ : กลายเป็นคนหุบเบา เชื่อคนง่าย ขาดความน่าเชื่อถือ

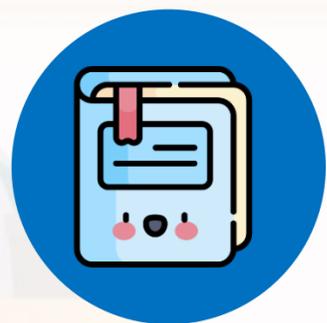

สรุป

“ฟังอย่างตั้งใจ ดูอย่างละเอียด
คิดอย่างรอบคอบ วิเคราะห์ด้วยเหตุผล
ก่อนจะตัดสินใจเชื่อหรือวิจารณ์”

บทเรียนครั้งต่อไป

คำยืมภาษาบาลี สันสกฤต (๑)

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ภาษาบาลี
๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักภาษาบาลี
๓. ใบงานที่ ๒ เรื่อง วิเคราะห์และจำแนก คำภาษาบาลีในภาษาไทย

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

